

U 22/2026 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston asetukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 56 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen yhteisen tullitariffin tullien suspensiosta sekä tiettyjä lannoitteita koskevien autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista *(tiettyjen lannoitteiden ja niiden valmistuksessa käytettävien aineiden tullien väliaikainen keskeyttäminen)*

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission tekemä ehdotus neuvoston asetukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 56 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen yhteisen tullitariffin tullien suspensiosta sekä tiettyjä lannoitteita koskevien autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 26.3.2026

Valtiovarainministeri Riikka Purra

Erityisasiantuntija Upi Talsi

EHDOTUS NEUVOSTON ASETUKSEKSI TIETTYJEN LANNOITTEIDEN JA NIIDEN VALMISTUKSESSA KÄYTETTÄVIEN AINEIDEN TULLIEN VÄLIAIKAISESTA KESKEYTTÄMISESTÄ**1 Tausta**

Euroopan komissio antoi 20.2.2026 ehdotuksen neuvoston asetukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 56 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen yhteisen tullitariffin tullien suspensiosta sekä tiettyjä lannoitteita koskevien autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista (COM(2026) 99 final).

Ehdotus lähetetään perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti eduskunnalle kannanmuodostusta varten, koska kysymyksessä on Euroopan unionin toimivaltaan kuuluva asia, josta veroasiana muutoin säädettäisiin lailla perustuslain 81 §:n nojalla.

2 Ehdotuksen tavoite

Asetusehdotuksen tavoitteena on keskeyttää (jäljempänä suspendoida) väliaikaisesti asetuksen (EU) N:o 952/2013 56 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetut yhteisen tullitariffin tullit tyypipohjaisten lannoitteiden tuottamiseen käytettävien tavaroiden, tiettyjen tyypipohjaisten lannoitteiden ja tyypeä sisältävien seosten osalta, jotka luokitellaan tällä hetkellä yhdistetyn nimikkeistön (CN) nimikkeeseen 2814 ja alanimikkeisiin 3102 10, 3102 21, 3102 60, 3102 80, 3105 20, 3105 30 ja 3105 40 tiettyyn unioniin suuntautuvaan tuontimäärään asti.

Tavoitteena on, että asetus tulee voimaan mahdollisimman pian.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Tyypipohjaisten lannoitteiden hinnat nousivat unionissa jyrkästi Venäjän hyökättyä Ukrainaan, ja elpyminen vuosien 2023 ja 2024 huippuhinnoista on ollut vain osittaista. Lisäksi tyypipohjaisten lannoitteiden hinnat lähtivät uuteen nousuun vuonna 2025 ja olivat vuoden 2025 joulukuussa 23 prosenttia korkeammat kuin vuoden 2024 keskimääräiset hinnat.

Jotta voidaan keventää unionin lannoitetuottajille aiheutuvia kustannuksia ja siten vähentää unionin viljelijöille aiheutuvia kustannuksia ja edistää unionissa tuotettujen elintarvikkeiden asianmukaista tarjontaa, olisi aiheellista suspendoida väliaikaisesti tyypilannoitteiden tuottamiseen käytettäviin tavaroihin, tiettyihin tyypipohjaisiin lannoitteisiin ja tyypeä sisältäviin seoksiin sovellettavat tullit tiettyyn tuontimäärään asti.

Tarjonnan vakauden lisäämiseksi olisi myös aiheellista laajentaa muusta kuin etuuskohteluun oikeuttavasta alkuperästä tulevan tuonnin maantieteellistä soveltamisalaa, koska suurin osa asianomaisten tuotteiden muusta kuin etuuskohteluun oikeuttavasta tuonnista on tällä hetkellä edelleen peräisin Venäjän federaatiosta huolimatta tiettyihin Venäjältä peräisin oleviin lannoitteisiin 1 päivästä heinäkuuta 2025 alkaen sovellettavista tiukennetuista tariffitoimenpiteistä. Näin ollen olisi myös aiheellista jättää Venäjän federaatiosta ja Valko-Venäjän tasavallasta peräisin olevat tuotteet avattuihin kiintiöihin sovellettavan

tullinalennuksen ulkopuolelle, mikä olisi linjassa erityisesti asetuksen (EU) N:o 1227/2025 kanssa, jossa nimenomaisesti määritetään korotetut tullit näistä alkuperämaista peräisin olevien lannoitteiden tuonnille, ja unionin kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.

4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Asetusehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimuksen) 31 artikla. SEUT-sopimuksen 31 artiklan mukaan neuvosto vahvistaa määräenemmistöllä komission ehdotuksesta yhteisen tullitariffin tullit. Sen vuoksi neuvoston asetus olisi asianmukainen toimintatapa. Toissijaisuusperiaatetta ei sovellettaisi, koska asia, jota ehdotus koskee, kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

Valtioneuvosto katsoo ehdotuksen olevan suhteellisuusperiaatteen mukainen, koska siinä tasapainotetaan talouden toimijoiden (typpilannoitteiden tuottajien ja kuluttajien) kaupalliset edut. Ehdotuksessa esitetään yhteisen tullitariffin tullien suspendoimista ainoastaan lannoitteiden tuotannossa käytettävien tavaroiden, tiettyjen typpipohjaisten lannoitteiden ja tyypeä sisältävien seosten tullinimikkeissä, joiden osalta unionin riippuvuus tuonnista on suurin ja joiden osalta tarjonnan monipuolistaminen ja irtautuminen tuonnista Venäjän federaatiosta sekä riippuvuuden vähentäminen nykyisestä toimittajakeskittymästä olisi keskeistä. Lisäksi suspendoimista sovellettaisiin vain väliaikaisesti.

5 Ehdotuksen vaikutukset

Asian kiireellisuuden vuoksi toimenpiteestä ei tehty vaikutustenarviointia. Kun otetaan huomioon typpilannoitteiden tuotannossa käytettävien tavaroiden tuonnin merkittävä lisääntyminen kolmansissa maissa olevilta toimittajilta, mitä Venäjän federaation – joka oli ennen suurin typpilannoitteiden toimittaja EU:hun – hyökkäyksen Ukrainaan aiheuttama kriisitilanne pahentaa, on tärkeää, että asetus tulisi voimaan mahdollisimman pian, jotta voidaan edistää lannoitteiden tuotannossa tarvittavien tavaroiden hankintalähteiden monipuolistamista ja tuotantokustannusten alenemista ennen tulevaa istutus-/kylvökautta. Ehdotetun toimenpiteen odotetaan kuitenkin muuttavan typpilannoitteita ja tiettyjä typpipohjaisia lannoitteita unioniin toimittavien toimittajien profiilia ja auttavan monipuolistamaan tarjontaa ja irtautumaan tuonnista Venäjän federaatiosta sekä vähentämään riippuvuutta nykyisestä toimittajakeskittymästä.

Ehdotusluonnokseen liitetyn rahoitus selvityksen mukaan ehdotuksella ei olisi rahoitusvaikutuksia unionin menoihin, mutta sillä olisi rahoitusvaikutus tuloihin. Suspendioiden vuoksi tulleja jäisi kantamatta noin 59,5 miljoonaa euroa 12 kk kestävä toimenpiteen soveltamisajanjakson aikana. Toimenpiteen kesto on yksi vuosi, ja se päättyisi vuoden 2027 puolivälissä. Kielteinen vaikutus unionin talousarvion perinteisiin omiin varoihin olisi 44,7 miljoonaa euroa (eli 75 prosenttia kokonaismäärästä). Perinteisiin omiin varoihin kohdistuva tulojen menetys katettaisiin bruttokansantuloon (BKTL) perustuvilla jäsenvaltioiden maksuosuuksilla. Suomen osalta taloudelliset vaikutukset määrittäisivät myös sen mukaan, kuinka paljon kyseistä tavaraa tuodaan maahan. Jäsenvaltiot saavat pitää 25 prosenttia tulleista kantopalkkiona.

6 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin

Valtioneuvosto ei katso ehdotuksen olevan ristiriidassa Suomen perustuslain tai Suomea velvoittavien perus- ja ihmisoikeussopimusten kanssa.

7 Ahvenanmaan toimivalta

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

8 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Asian käsittely Euroopan unionin neuvostossa alkoi 6.3.2026. Muiden jäsenvaltioiden kantoja ei tässä vaiheessa ole tiedossa. Tavoitteena on neuvostossa hyväksyminen huhtikuussa 2026.

9 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tullin kanssa ja koordinoitu EU5 jaoston (tullitekniset kysymykset) kirjallisessa menettelyssä, joka päättyi 13.3.2026.

10 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on hyväksyttävissä.